

የአርባኛው ቁጥር ድብቅ ታሪክ - ቊጥር ሀያ አራት

ሕዝቅኤል ቁጥር አምስት

Jeff Pippenger

2026-08-10

ከአሁን በፊት ለጥቂት ጽሑፎች ስንመለከተው የቆየነው ከ Testimonies ቅጽ አምስት የተወሰደው ክፍል፤ ለሕዝቅኤል፤ ለኢሳይያስ እና ለዮሐንስ የተሰጠውን የመቅደሱን ራዕይ እንደሚያሳውቀን ተገልጾአል፡-

“እነዚህ ትምህርቶች ለእኛ ጥቅም ናቸው። ከፊታችን የሰዎችን ነፍስ የሚፈትን ዘመን ስላለ፤ እምነታችንን በእግዚአብሔር ላይ ማቆም ያስፈልገናል። ክርስቶስ በደብረ ዘይት ላይ፤ ሁለተኛ ምጽአቱን የሚቀድሙ አስፈሪ ፍርዶችን እንዲህ ብሎ አስቀድሞ ተናገረ፤ ‘ጦርነቶችንና የጦርነት ወሬዎችን ትሰማላችሁ።’ ‘ሕዝብ በሕዝብ ላይ፤ መንግሥትም በመንግሥት ላይ ይነሣል፤ በተለያዩም ስፍራዎች ራብ፤ ቸነፈር፤ የምድር መናወጥም ይሆናል። እነዚህ ሁሉ የምጥ መጀመሪያ ናቸው።’ እነዚህ ትንቢቶች በኢየሩሳሌም ጥፋት ጊዜ በከፊል ፍጻሜ ቢያገኙም፤ ለመጨረሻዎቹ ቀናት የበለጠ ቀጥተኛ ተግባራዊነት አላቸው።”

የአብ ዘጠነኛው ቀን

ቲሻ ብአብ ማለት በዕብራይስጥ “የአብ ዘጠነኛው” ማለት ሲሆን፤ በ586 ዓ.ዓ. በባቢሎናውያን የመጀመሪያው ቤተ መቅደስ መፍረሱን እና በ70 ዓ.ም. በቲቶስ የሁለተኛው ቤተ መቅደስ መፍረሱን የሚያስታውስ የአይሁድ ቀን ነው። ሁለቱም ጥፋቶች በአንድ የቀን መቁጠሪያ ቀን—በዕብራውያን ወር አብ 9ኛው ቀን (በአብዛኛው በግሪጎሪያን የቀን መቁጠሪያ ሐምሌ ወይም ነሐሴ የሚውል)—ተከስተዋል። እህት ዋይት የኢየሩሳሌምን ጥፋት በመጨረሻዎቹ ቀናት “የሰዎችን ነፍስ የሚፈትን ጊዜ” ጋር ስታስተካክል፤ ሁለት ጥፋቶችን እያመለከተች ነው፤ እነዚህም ሁለቱም በቅርቡ የሚመጣውን የእሁድ ሕግ ያመለክታሉ።

የዳንኤል አሥራ አንድ ምዕራፍ አሥራ ስድስተኛው ቁጥር ያንን የእሁድ ሕግ ይወክላል፤ ከአርባ አንደኛውም ቁጥር ጋር ይስማማል። በሕዝቅኤል መጽሐፍ የኢየሩሳሌም ጥፋት በእሁድ ሕግ ጊዜ የጠቢባንና የሰነፋት ድንግል መለየትን ለማሳየት ተጠቅመዋል። ሕዝቅኤል በባቢሎን ምርኮኛ ሳለ፤ በምዕራፍ ስምንት እስከ አሥራ አንድ ድረስ ያንኑ መለየት ለማየት በተአምራት ወደ ኢየሩሳሌም ተወሰደ።

እንዲሁም ሆነ፤ በስድስተኛው ዓመት፤ በስድስተኛው ወር፤ በወሩም በአምስተኛው ቀን፤ እኔ በቤቴ ተቀምጬ ሳለሁ፤ የይሁዳም ሽማግሌዎች በፊቴ ተቀምጠው ሳሉ፤ በዚያ የጌታ እግዚአብሔር እጅ በላይ ወረደች። ከዚያም ተመለከትሁ፤ እነሆም፤ እንደ እሳት ያለ ምሳሌ ነበረ፤ ከወገቡ መልክ ወደ ታች እሳት፤ ከወገቡም መልክ ወደ ላይ እንደ ብርሃን ግርማ፤ እንደ አምበርም ቀለም ያለ ነበረ። የእጅንም ቅርጽ ዘረጋ፤ በራሴም ጠጉር አንድ ጉንጉን ያዘኝ፤ መንፈስም በምድርና በሰማይ መካከል አነሣኝ፤ በእግዚአብሔርም ራዕይ ወደ ኢየሩሳሌም፤ ወደ ሰሜን የሚመለከተው የውስጠኛው በር መግቢያ አመጣኝ፤ በዚያም ቅንዓትን የሚያስነሣው የቅንዓት ምስል መቀመጫ ነበረ። ሕዝቅኤል 8፡1-3።

ከስምንት እስከ አሥራ አንድ ያሉት አራቱ ምዕራፎች ስለ መለየቱ መግለጫ ናቸው፤ እህት ዋይትም በሕዝቅኤል ዘጠኝ ላይ ስትናገር፤ ይህ ከራዕይ ምዕራፍ ሰባት ጋር ተመሳሳይ ማኅተም መሆኑን ብቻ ሳይሆን፤ ኢየሩሳሌምም በዘመኑ መጨረሻ ያለችውን የሎዶቅያ ሰባተኛ ቀን አድሼንቲስት ቤተ ክርስቲያን እንደምትወክል ትለያለች።

“መንፈሳዊ ውድቀታቸውን በራሳቸው ላይ ሐዘን እንዳይሰማቸው የማያደርጉ፤ በሌሎችም ኃጢአት ላይ የማያለቅሱ ወገኖች ያለ እግዚአብሔር ማኅተም ይቀራሉ። ጌታ መልእክተኞቹን፤ በእጃቸው የማጥፊያ

መሣሪያ ያላቸውን ሰዎች፤ እንዲህ ብሎ ያዘቸዋል፡- ‘በከተማይቱ ውስጥ ከእርሱ በኋላ ሂዱ፤ ምቱም፤ ዓይናችሁ አይራራ፤ አትራሩም፤ ሽማግሌዎችንና ጌባዎችን፤ ቈንጃጅቶችንና ሕፃናትን፤ ሴቶችንም ፈጽማችሁ ግደሉ፤ ነገር ግን ምልክቱ ባለበት ሰው ሁሉ አትቅረቡ፤ ከመቅደሴም ጀምሩ። ከዚያም በቤቱ ፊት ካሉት ሽማግሌዎች ጀመሩ።”

“በዚህ ስፍራ እንመለከታለን፤ ቤተ ክርስቲያን—የጌታ መቅደስ—የእግዚአብሔር ቁጣ መቅሠፍት መጀመሪያ የተሰማት ነበረች። እነዚያ ሽማግሌዎች፤ እግዚአብሔር ታላቅ ብርሃን የሰጣቸውና የሕዝቡን መንፈሳዊ ጥቅሞች ጠባቂዎች ሆነው የቆሙት፤ አደራቸውን ከዱ። እነርሱ እንዲህ ያለ አቋም ወሰዱ፤ እንደ ቀድሞው ዘመን ተአምራትንና የእግዚአብሔር ኃይል የሚታወቅ መገለጥን መጠበቅ አያስፈልገንም ብለው። ዘመናት ተለውጠዋል። እነዚህ ቃላት የእምነት ማጣታቸውን ያጸናሉ፤ እነርሱም፡- ጌታ መልካም አያደርግም፤ ክፉም አያደርግም ይላሉ። በፍርድ ሕዝቡን ለመጎብኘት እጅግ መላረ ነው ይላሉ። እንዲሁም ‘ሰላምና ደኅንነት’ የሚለው ጩኸት፤ ከዚህ በኋላ ዳግመኛ ድምፃቸውን እንደ መለከት ከፍ አድርገው ለእግዚአብሔር ሕዝብ በደላቸውን፤ ለያዕቆብም ቤት ኃጢአታቸውን የማያሳዩ ሰዎች ነው። እነዚህ የማይጮኹ ድንዳን ውሾች የተበሳጩ አምላክ ጽድቅ ያለውን በቀል የሚሰሙ እነርሱ ናቸው። ወንዶች፤ ደናግል፤ እና ሕፃናት ሁሉ በአንድነት ይጠፋሉ።”

ለእነዚያ ታማኞች የሚያስቃትቱና የሚያለቅሱላቸው አስጸያፊ ነገሮች በውስን የሰው ዓይኖች ሊታወቁ የሚችሉት ብቻ ነበሩ፤ ነገር ግን ከሁሉ ይልቅ ከባድ የሆኑት፤ የንጹሕና ቅዱስ አምላክን ቅንዓት የሚያስነሡት ኃጢአቶች ግን ያልተገለጡ ነበሩ። ታላቁ የልብ መርማሪ በዓመፅ ሠራተኞች በስውር የሚፈጸሙትን ኃጢአቶች ሁሉ ያውቃል። እነዚህ ሰዎች በማታለላቸው ውስጥ ደህንነት እንዳላቸው ሊሰማቸው ይጀምራል፤ እርሱም ረጅም ትዕግሥቱን ስለሚያሳይ፤ “ጌታ አያይም” ይላሉ፤ ከዚያም ምድርን እንደተዋት ያህል ይሠራሉ። ነገር ግን ግብዝነታቸውን ይገልጣል፤ እነርሱም በጥንቃቄ ለመሸጋገል የሞከሩትን ኃጢአቶች በሌሎች ፊት ይከፍታል።

“ከደረጃ ብልጫ፤ ከክብር ወይም ከዓለማዊ ጥበብ ምንም ዓይነት የበላይነት፤ በቅዱስ ኃላፊነትም የሚገኝ ማንኛውም ስፍራ፤ ሰዎች ለራሳቸው አታላይ ልብ ሲተዉ መርህን ከመሥዋዕት ማድረግ አያድናቸውም። የተገባቸውና ጸድቃን ተብለው የተቆጠሩ ሰዎች በክህደት ዋና መሪዎች እንደሚሆኑና በግዴላሽነትና በእግዚአብሔር ምሕረት መበደል ምሳሌዎች እንደሚሆኑ ይገለጣሉ። ክፉ አካሄዳቸውን እርሱ ከእንግዲህ ወዲህ አይታገሠውም፤ በቁጣውም ያለ ምሕረት ይፈርድባቸዋል።”

በሌሎችን በማገልገል የቃሉን ኃይል ያስተዋሉና ታላቅ ብርሃን የተቀበሉ ሰዎች ላይ ጌታ መገኘቱን የሚያነሣው በእጅጉ በመጥላት ነው። እነርሱ አንድ ጊዜ በመገኘቱና በመሪነቱ የተሞገሱ ታማኝ አገልጋዮች ነበሩ፤ ነገር ግን ከእርሱ ራቁ እና ሌሎችንም ወደ ስህተት መሩ፤ ስለዚህም ከመለኮታዊ ውዴታ በታች ይወድቃሉ።” Testimonies, volume 5, 211, 212.

መላው የሕዝቅኤል መጽሐፍ በኢየሩሳሌም ጥፋት አውድ ውስጥ ተቀምጧል። በሕዝቅኤል ምስክርነት ውስጥ ለአንድ ዓመት ተኩል የቆየው የናቡከደነፆር ከበባ በተለይ ተለይቶ ተመልክቷል፤ ነገር ግን በማቴዎስ ሃያ አራት ያለው የኢየሱስ ማስጠንቀቂያ “የበለጠ ቀጥተኛ ተፈጻሚነት” በኋለኞቹ ዘመናት ነው። በሕዝቅኤል ውስጥ ያ የእውነት መስመር በምዕራፍ ሃያ አራት ውስጥ ይገኛል።

588 ዓ.ዓ. ጥር 15

በዘጠነኛውም ዓመት፤ በአሥረኛው ወር፤ በወሩም በአሥረኛው ቀን፤ የእግዚአብሔር ቃል ወደ እኔ መጣ እንዲህም ሲል፤ የሰው ልጅ ሆይ፤ የዚህን ቀን ስም፤ የዚሁን ቀን ጻፍልህ፤ የባቢሎን ንጉሥ በዚሁ ቀን በኢየሩሳሌም ላይ ተሰልፎአልና። ሕዝቅኤል 24፡1-2።

በዚህ ቀን፣ በሌሎች መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምስክሮችም የተመሠረተው እንደሆነ፣ የአሥራ ስምንት ወር ከበባ ተጀመረ። በዚያ ቀን ወደ ሕዝቅኤል የመጣው የእግዚአብሔር ቃል፣ በሚፈለ ድስት ከዚያም በታላቅ እሳት የተገለጸውን የደም ከተማ ምሳሌ ይዟል። ይህ ምሳሌ በግልጽ ሁኔታ በኢየሱሳም ላይ የሚመጣውን ፍርድ ይወክላል፤ በዚያውም ምዕራፍ ውስጥ፣ በመጨረሻ ቅድስተ ቦታውን የሚያጠፋው ከበባ መጀመሩን እንደ ምልክት ሆኖ፣ የሕዝቅኤል ሚስት በድንገተኛ መቅሰፍት ዐረፈች።

ደግሞም የእግዚአብሔር ቃል ወደ እኔ መጣ እንዲህም አለኝ፤ የሰው ልጅ ሆይ፥ እነሆ፥ የዓይኖችህን ምኞት በድንገተኛ መቅሰፍት ከአንተ እወስዳለሁ፤ ነገር ግን አታልቅስ ወይም አትኑር በሐዘን፥ እንባህም አይፍሰስ። ከመጮኽ ተቆጠብ፤ ስለ ሙታንም ሐዘን አታድርግ፤ የራስህን ጥምጣም እሰር፤ ጫማህንም በእግርህ ላይ አድርግ፤ ከንፈሮችህንም አትሸፍን፤ የሰዎችንም እንጀራ አትብላ። ስለዚህ በጠዋት ሕዝቡን ተናገርሁ፤ በማታም ሚስቴ ሞተች፤ በማግስቱም እንደ ታዘዝሁት አደረግሁ። ሕዝቅኤል 24፡15-18።

ከዚያም በዙሪያው ያሉት ሕዝብ የምሳሌውን እና የሚስቱን ሞት ትርጉም ከሕዝቅኤል ጠየቁ።

ሕዝቡም እንዲህ አሉኝ፤ “አንተ ይህን ስታደርግ እነዚህ ነገሮች ለእኛ ምን እንደሆኑ አትነግረንምን?” እኔም መልሼ አልኳቸው፤ “የጌታ ቃል ወደ እኔ መጣ እንዲህ ሲል፤ ለእስራኤል ቤት ተናገር፤ ጌታ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ እነሆ፥ መቅደሴን፥ የኃይለችሁን ክብር፥ የዓይኖቻችሁን ምኞት፥ ነፍሳችሁም የምታራራለትን አረክሳለሁ፤ እናንተም የተዋቸኳቸው ወንዶች ልጆቻችሁና ሴቶች ልጆቻችሁ በሰይፍ ይወድቃሉ።” ሕዝቅኤል 24፡19-21።

በዚህ ክፍል ሕዝቅኤል ሚስትና መቅደሱ ሁለቱም “የዓይኖችህ ምኞት” ተብለው ተለይተዋል። መጽሐፍ ቅዱሳዊ ታሪክ ጸሐፊዎች ከበባው አሥራ ስምንት ወራት እንደ ቆዩ ይለያያሉ፤ ሲሆን የሴስጥዮስና የቲቶ ከበባዎች ግን ከ66 ዓ.ም. እስከ 70 ዓ.ም. ድረስ አራት ዓመታት ቆዩ። ከሴስጥዮስ የመጀመሪያው ከበባ ጀምሮ እስከ ጥፋቱ ድረስ ያለው የጊዜ ቆጠራ በቅርብ ሲቆጠር ሦስት ዓመት ተኩል ነው፤ ነገር ግን በመጽሐፍ ቅዱስ እጅግ ብዙ ጊዜ የሚጠቀምበትን “አካታች ቆጠራ” ሲተገበር አራት ዓመታት ይሆናል። ሁለቱም ቆጠራዎች ትክክል መሆናቸውን መረዳታችን ከሴስጥዮስ እስከ ቲቶ ሦስት ዓመት ተኩል እንዳለ እንዲሁም አራት ዓመታት እንዳሉ ለማየት ያስችለናል።

በኢየሱሳም ሁለቱ ጥፋቶች ውስጥ ስለ እሑድ ሕግ ሁለት ምስክሮች አሉን፤ የሁለቱም ታሪኮች ዝርዝሮችም ጌታ ሎዶቅያን ከአፋ የሚተፋባት በቅርቡ ለሚመጣው የእሑድ ሕግ ላይ ሊተገበሩ ይገባል። የናቡከደነፆር ከበባ መጀመሪያ በሕዝቅኤል ሚስት ሞት ይለያል። እርሷ በሞተች ጊዜ፣ ሕዝቅኤል በግልጽ ሁኔታ እንዳያለቅስ ታዘዘ፤ ምክንያቱም ወደ ምርኮ የሚወሰዱት አይሁድ ምልክት እርሱ ነበር።

መካከለኛው ከ66 እስከ 70 ዓ.ም. የሚሆነው አራት ዓመት ዘመን መጀመሪያ በ«የጥፋት ርኩሶት» ምልክት ይለየዋል፤ ይህም በኢየሱሳም የነበሩት ክርስቲያኖች እንዲሸሹ የተሰጣቸው ምልክት ነበር።

ስለዚህ በነቢዩ ዳንኤል የተነገረውን የጥፋት ርኩሶት በቅዱስ ስፍራ ቆሞ ባያችሁ ጊዜ፥ (የሚያነብ ያስተውል፤) ያን ጊዜ በይሁዳ ያሉ ወደ ተራሮች ይሸሹ። ማቴዎስ 24፡15,16።

በግልጽ ሁኔታ እርስ በርሳቸው የሚጣጣሙ ሁለት ከበባዎች አሉ፤ እና ሁለቱም ከበባዎች በከበባው መጀመሪያ ላይ “ምልክት” ይይዛሉ። ሕዝቅኤልም የሚስቱ ሞትና በእርሱ በኩል ልቅሶ እንዳልነበረ ምን ማለት እንደሆነ ሲያብራራ፣ ገለጸ ከዚያም እንዲህ ብሎ መዘገበ፡-

ስለዚህ ሕዝቅኤል ምልክት ይሆንላችኋል፤ እርሱ ያደረገውን ሁሉ እንዲሁ እናንተ ደግሞ ታደርጋላችሁ፤ ይህም በመጣ ጊዜ እኔ ጌታ እግዚአብሔር እንደ ሆንሁ ታውቃላችሁ። ሕዝቅኤል 24፡24።

የሕዝቅኤል ሚስት ሞት ምልክት በቅርቡ ሊመጣ ያለውን የኢየሩሳሌምና የመቅደሱ ጥፋት እንዲሁም ከዚያ በኋላ ወደ ባቢሎን የሚከተለውን ምርኮ መለያ ነበረ። በዳንኤል የተነገረው የጥፋት ርኩሶት ምልክት ከጥፋቱ ለማምለጥ የተሰጠ ማስጠንቀቂያ ነበረ፤ ነገር ግን ሁለቱም ከበባዎች በመጀመሪያቸው ምልክት አላቸው።

በቅርቡ ከሚመጣው የእሑድ ሕግ በፊት አንድ ትንቢታዊ ከበባ ይኖራል፤ የሕዝቅኤልም ሚስት ሞት የሎዶቅያ ሰባተኛ ቀን አድሼንቲስት ቤተ ክርስቲያን ሙሉ በሙሉ እንደተተወች ምልክት ነው፤ ሕዝቅኤል ግን የአንድ መቶ አርባ አራት ሺህ ምልክት ሲሆን፤ በከበባው መጀመሪያ የሚሰቀል ዓላማ ምልክትም ነው። ሕዝቅኤል በባቢሎን ከበባ መጀመሪያ የአንድ መቶ አርባ አራት ሺህ ዓላማ ሲሆን፤ በመጀመሪያው ያለው የጥፋት እርኩሶት ምልክት የሮም “ምልክት” ነው። አንዱ ምልክት ውስጣዊ ማስጠንቀቂያን ይናገራል፤ ሌላውም ውጭዊ ማስጠንቀቂያን ይናገራል። በእርግጥ በ66 ዓ.ም. ለክርስቲያኖች ማስጠንቀቂያ ነበር፤ ነገር ግን የማስጠንቀቂያው ምልክት ሮም ነበረች። በባቢሎን ጥፋት ውስጥ ያለው ምልክት የሕዝቅኤል ሚስት ነበረች። ሮም የአውሬውን ምልክት የሚቀበሉት ወገን ናት፤ ሕዝቅኤልም የእግዚአብሔርን ማኅተም የሚቀበሉት ሰዎች ምልክት ነው።

ሁለት የመጨረሻ ዘመኖች

የመጀመሪያው ከበባ አሥራ ስምንት ወራት ቆየ፤ ሁለተኛውም ከበባ አራት ዓመታት ቆየ። ሁለቱም ከበባዎች በዘመኑ ፍጻሜ ውስጥ የሚገኘውን “የበለጠ ቀጥተኛ” ፍጻሜያቸውን ያገኛሉ፤ ሁለቱም ከበባዎችም በራእይ 9፡15 ከሚገኘው የሦስት መቶ ዘጠና አንድ ዓመትና አሥራ አምስት ቀናት ትንቢት ጋር በቀጥታ የተያያዙ ናቸው።

የራእይ ዘጠኝ ቁጥር አሥር ውስጥ ያሉት አምስቱ ወራት መጀመሪያ በሠላሳ ስምንት ዓመታት ዘመን የሚለይ ታሪክን አካትቶ ነበር፤ ይህም ዘመን ከቁጥር ሠላሳ ስምንት ጋር በተያያዘ አራት ዓመት ከበባ ውስጥ ፍጻሜውን ያገኘ ሲሆን፤ የእስልምናን መነሣት ደግሞ ለይቶ አመለከተ። ያ የአራት ዓመት ከበባ አቻውን የሚያገኘው በ(አምስቱ ወራት) መቶ ሃምሳ ዓመታት በተፈጸሙበትና ሦስት መቶ ዘጠና አንድ ዓመታትና አሥራ አምስት ቀናት በተጀመሩበት ጊዜ የጀመረው ታሪክ ውስጥ ነው። ይህም በሐምሌ 27 ቀን 1449 ተጀመረ፤ ከዚያም አራት ዓመታት በኋላ እስልምና በቆስጠንጢኖስ ላይ ሃምሳ አምስት ቀናት የቆየ ከበባ አመጣ፤ ይህም በ1453 ዓ.ም. ግንቦት 29 ቀን ተፈጸመ።

እ.ኤ.አ. በ1449 ጁላይ 27 የጀመረው የጊዜ ትንቢት በ1844 ኦገስት 11 በተፈጸመ ጊዜ፤ ከ1840 እስከ 1844 ድረስ ያለው የመጀመሪያውና የሁለተኛው መልአክ እንቅስቃሴ አራት ዓመታት፤ ከ1333 እስከ 1337 ድረስ ካለው የከበባው አራት ዓመታት እንዲሁም ከ1449 እስከ 1453 ድረስ ካለው አራት ዓመት ዘመን ጋር ተመጣጠነ። እነዚህ ሦስቱ ምስክሮች፤ ሁሉም በቀጥታ የአንድ እና የዚያው ትንቢታዊ መስመር ክፍል ሲሆኑ፤ ከ1840 እስከ 1844 ድረስ ያለው የመጀመሪያውና የሁለተኛው መልአክ እንቅስቃሴ በሦስተኛው መልአክ እንቅስቃሴ ታሪክ ውስጥ የሚደገምበትን ምሳሌያዊ አራት ዓመት ዘመን ይወክላሉ። እነዚህ ሦስቱ ምስክሮች በአንድ መቶ አርባ አራት ሺህ ታሪክ ውስጥ ያለውን የአራት ዓመት ከበባ ያመለክታሉ። ያ የአራት ዓመት ዘመን በ66 እና በ70 የኢየሩሳሌም ከበባዎችም ይታያል።

በ66 ዓ.ም. በክስጥዮስ የተጀመረው የአራት ዓመት ከበባ፤ ከዚያም በ70 ዓ.ም. በቲቶስ የተፈጸመው ፍጻሜ፤ ለአራት ዓመታት ዘመን የአልፋ ምልክትና የአሜጋ ምልክት ያመነጫል። ይህ ያው ዘመን ደግሞ እንደ ሦስት ዓመት ተኩል ተወክሎ ይቀርባል፤ ይህም በተራው ጳጳሳዊት ሮም መቅደሱን የረገጠችባቸው ሦስት ዓመት ተኩል ትንቢታዊ ዓመታት ጋር ይጣጣማል።

ነገር ግን በመቅደሱ ውጭ ያለውን አደባባይ ተወው፤ አትለካውም፤ ለአሕዛብ ተሰጥቶአልና፤ እነርሱም ቅድስቲቱን ከተማ አርባ ሁለት ወር ይረግጧታል። ለሁለቱም ምስክሮች ሥልጣን እሰጣለሁ፤ ማቅ

ለብሰውም አንድ ሺህ ሁለት መቶ ስድሳ ቀን ትንቢት ይናገራሉ። ራእይ 11፥ 2, 3።

እነርሱም በሰይፍ አፍ ይወድቃሉ፤ ወደ ሁሉም አሕዛብም በምርኮ ይወሰዳሉ፤ የአሕዛብም ዘመን እስኪፈጸም ድረስ ኢየሩሳሌም በአሕዛብ ትረገጣለች። ሉቃስ 21፥24።

ከሴስቲየስን የሚወክለው የአልፋ ምልክት እስከ ቲቶስን የሚወክለው የአሜጋ ምልክት ድረስ ባለው ዘመን ላይ ሁለቱንም “ጠቅላላ” እና “የተለየ” ቆጠራ እየተጠቀምሁ መሆኑን ማስተዋል አስፈላጊ ነው። ይህም አንድ ታሪክ ውስጥ ሁለት የዘመን አተገባበሮች መወከላቸውን ያመለክታል። እኛ ይህን መጽሐፍ ቅዱሳዊ መርህ ቀደም ሲል (ከብዙ ጽሑፎች በፊት) የተመለከትነው፤ ኢየሱስ ወደ ቄሣርያ ፊልጶስ (ፓኒዩም) በሄደበት ጊዜ እና ወደ ለውጦ መልክ ተራራ በሄደበት ጉዞ መካከል ያለውን ጊዜ ስንመለከት ነበር። ሁለት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ጸሐፊዎች ስድስት ቀናትን ይመዝግባሉ፤ አንዱ ደግሞ ስምንት ቀናትን ይመዝግባል።

ከስድስት ቀንም በኋላ ኢየሱስ ጴጥሮስን፣ ያዕቆብን፣ ወንድሙንም ዮሐንስን ይዞ ብቻቸውን ወደ ከፍ ያለ ተራራ አወጣቸው። ማቴዎስ 17፥1።

ከስድስት ቀን በኋላ ኢየሱስ ጴጥሮስን፣ ያዕቆብንና ዮሐንስን ከእርሱ ጋር ወስዶ፣ ለብቻቸው ወደ ከፍ ያለ ተራራ አወጣቸው፤ በፊታቸውም ተለወጠ። ማርቆስ 9፥2።

ከዚህ ቃል በኋላ ወደ ስምንት ቀን ገደማ ሲሆን፣ ጴጥሮስንና ዮሐንስን እንዲሁም ያዕቆብን ወስዶ ለመጸለይ ወደ ተራራ ወጣ። ሉቃስ 9፥28።

የኢየሩሳሌም ጥፋት ለዘመኑ መጨረሻ ይበልጥ “ቀጥተኛ” ተፈጻሚነት አለው፤ ይህም ጥፋት በባቢሎንና በሮም የተወከሉ ሁለት ምስክሮች ናቸው። እነዚህ ሁለቱ ምስክሮች እርስ በርሳቸው ይስማማሉ፤ ነገር ግን እውነቱን ለማጠናከር የተለያዩና አስፈላጊ የትንቢታዊ ባህርያትን ያቀርባሉ። በሮም የተደረገው ከበባ (66 እስከ 70) አራት ዓመታት ነበር፤ እነዚህም ደግሞ ሦስት ዓመት ተኩልን ይወክላሉ። እነዚህ ሦስት ዓመት ተኩል በአረማዊነትና በጳጳሳዊነት የተፈጸመውን የመቅደሱንና የሠራዊቱን መረገጥ ይያያዛሉ። በጳጳሳዊነት የተደረገው መረገጥ ሦስት ዓመት ተኩል ምሳሌያዊ ዓመታት ነበሩ፤ ይህም በሮም ከበባ ውስጥ ባሉት ቀጥተኛ ሦስት ዓመት ተኩል እንደ ምሳሌ ቀድሞ ተገልጦ ነበር።

ያ የአራት ዓመት ከበባ እስልምና መነሣቱን፣ ከዚያም የመጀመሪያውና የሁለተኛው መላእክት እንዲሁም ከዚያ በኋላ የሦስተኛው መልአክ እንቅስቃሴ መነሣትን ከሚለይ ትንቢታዊ መስመር ጋር ደግሞ ይገናኛል። ከሴስቲየስ እስከ ቲቶስ ያለው ታሪክ ከጳጳሳዊት ሮም መንኲራኩር ጋር ይገናኛል፤ እንዲሁም ከእስልምና መንኲራኩር ጋር። የሮም መንኲራኩር እና የሴስቲየስና የቲቶስ ሦስት ዓመት ተኩል ከጳጳሳዊት ሮም ምሳሌያዊ ሦስት ዓመት ተኩል ጋር ይገናኛሉ፤ በዚህም የአረማዊት ሮምና የጳጳሳዊት ሮም ሁለቱ አካላት ይለያሉ። የእስልምና መንኲራኩር በተመሳሳይ ታሪክ እንደ አራት ዓመት ተረድቶ የተያያዘ ነው፤ ነገር ግን በዚያ ታሪክ ከሮም መንኲራኩር ጋር እንደሆነው ሁሉ፣ እስልምናም ለእስልምና መንኲራኩር ተገዢ ከሆነ ሁለተኛ ኃይል ጋር የተያያዘ ነው፤ ይህም አድቬንቲዝም ነው። የሦስት ዓመት ተኩል ዘመን ሮምን በሁለቱም ደረጃዎቿ ይወክላል፤ የአራት ዓመት ዘመን ግን እስልምናንና አድቬንቲዝምን ይወክላል። አረማዊት ሮምና ጳጳሳዊት ሮም በትንቢት ሊለዩ አይችሉም፤ እንዲሁም እስልምናና አድቬንቲዝም ደግሞ ሊለዩ አይችሉም።

ይህ በትንቢታዊ መልኩ የሚጠይቀው፣ የባቢሎንን ከበባ በምንመለከትበት ጊዜ፣ በአሥራ ስምንት ወራት ከበባ ምሳሌ ውስጥ ሁለት የጊዜ ግንዛቤዎች እንዲታዩ ነው። በሮም የመጣው ከበባ ውስጥ ያሉ ሁለት የጊዜ ውክልናዎች፣ በትንቢታዊ መልኩ በናቡከደነፆር የመጣው ከበባ ውስጥም ሁለት የጊዜ ውክልናዎችን ይጠይቃሉ። የናቡከደነፆር የአሥራ ስምንት ወራት ከበባ ደግሞ የአንድ ዓመት ተኩል ምልክት መሆኑ ሊገነዘብ ይችላል። አሥራ ስምንት ወራት አንድ ዓመት ተኩል ነው፤ እና አንድ ተኩል እንደ 1.5 ዓመት ሊገለጽ ይችላል። የናቡከደነፆር ከበባ በአንድ ጊዜ አሥራ ስምንት ወራትም ነበር፤ አንድ ነጥብ አምስት (1.5)

ዓመትም ነበር።

አሥራ ስምንቱ ወራት ኢየሩሳሌምን ይረግጥ ዘንድ የነበረውን ኃይል ይመለከታሉ፤ እና አንድ ተኩል ዓመት እስልምናን ይመለከታል። አሥራ ስምንት ወራትን የሚለይ የትንቢታዊ ቆጠራ መንኮራኩር ባቢሎንን ይለያል፤ ሌላውም የትንቢታዊ ቆጠራ መንኮራኩር እስልምናን ይለያል። አንድ ተኩል ዓመትን ከእስልምና ጋር በሚያያዝ መልኩ የምንተግብረው እንዴት እንደሆነ ገና ማብራሪያ አላቀረብንም፤ ነገር ግን፣ በሮም ያመጣው ጥፋት ውስጥ ያሉት ሁለቱ የጊዜ ቆጠራዎች ከሮም የትንቢታዊ መንኮራኩር ጋር (ፈረዳዊም ሆነ ጳጳሳዊ) እንደተያያዙ፣ ሌላው ቆጠራም ከእስልምና የትንቢታዊ መንኮራኩር ጋር እንደተያያዘ ልብ ሊባል ይገባል። እነዚህ ባሕርያት በሁለቱም በአልፋና በኦሜጋ የኢየሩሳሌም ጥፋቶች ውስጥ ይገኛሉ።

በኬስቲየስና ቲቶስ ዘመን የነበረው የኢየሩሳሌም አራት ዓመት ከበባ፣ በሠላሳ ስምንት ዓመት ዘመን የጀመረውን እና በእስልምና መክበርን የሚወክል በአራት ዓመት ከበባ የተጠናቀቀውን የትንቢታዊ መስመር መጨረሻ ይወክላል፤ እናም በዚያው በትክክል በዚያ መስመር ውስጥ ያለው የመጨረሻው አራት ዓመት ዘመን የመቶ አርባ አራት ሺህ ሰንደቅ መክበርን ይወክላል።

በሚቀጥለው ጽሑፍ እነዚህን ነገሮች እንቀጥላለን።